

Spis rzeczy

Przedmowa do wydania polskiego XXI–XXIV

Przedmowa XXV–XXVI

O zmianach XXV

Podziękowania XXVI

1. Teoria socjologiczna 1–5

Natura teorii naukowej 1

Krytyka teorii naukowej w socjologii 4

Siedem podstawowych orientacji teoretycznych 5

Część I. Teoria funkcjonalna 7–86

2. Kształtowanie się tradycji **Powstanie teorii funkcjonalnej** 9–23

Analogia organicystyczna 9

Funkcjonalizm analityczny – Spencer 10

Funkcjonalizm – Durkheim 13

Funkcjonalizm a tradycja antropologiczna 16

Radcliffe-Brown 16

Malinowski 18

Funkcjonalizm a duch Webera 20

Podsumowanie 22

3. Dojrzewanie tradycji I **Podejście empiryczne – Merton** 24–31

Teorie średniego zasięgu 25

Paradygmat analizy funkcjonalnej	26
Teza o jedności funkcjonalnej	27
Teza o uniwersalności funkcjonalnej	27
Teza o niezbędności	28
Algorytm przeprowadzania analizy funkcjonalnej	29
Podsumowanie	31

4. Dojrzewanie tradycji II

Podejście analityczne – Parsons 32–48

Struktura działania społecznego	32
System społeczny	35
Przejście do imperatywizmu funkcjonalnego	40
Informacyjna hierarchia kontroli	42
Uogólnione środki wymiany	43
Zmiana społeczna	44
„Natura ludzka”	46

5. Kontynuowanie tradycji I

Neofunkcjonalizm – Alexander 49–66 (Rozdział napisany wspólnie z Paulem Colomym)

Obrona postpozytywizmu	50
Neofunkcjonalizm jako uogólniony dyskurs teoretyczny	53
Wielowymiarowość świata społecznego	53
Problemy redukcjonizmu i konfliktu	53
Działanie i porządek	54
Powiązanie mikro–makro	56
Metoda specyfikacji	58
Ideologia	60
Modele systemów	60
Neofunkcjonalistyczne programy badawcze. Dwie ilustracje	61
Analiza zmiany	61
Analiza kultury	64
Podsumowanie	66

6. Kontynuowanie tradycji II

Funkcjonalizm systemowy – Luhmann 67–86

Podejście ogólnosystemowe	68
System i środowisko	68
Wymiary środowiska	68
Typy systemów społecznych	69
Systemy interakcyjne	69
Systemy organizacyjne	70
Systemy społeczeństwa	70
Zróżnicowanie, integracja i konflikt w systemie	71
Środki komunikacji, refleksyjność i autotematyzacja	73
Komunikacja a kody	73

Środki komunikacji	74
Refleksyjność i autotematyzacja	74
Zasada podejścia Luhmanna	75
Koncepcja ewolucji społecznej	75
Podstawowe mechanizmy ewolucji	76
Ewolucja a zróżnicowanie społeczne	77
Zróżnicowanie funkcjonalne społeczeństwa	80
Polityka jako system społeczny	80
Autonomia systemu prawnego	83
Gospodarka jako system społeczny	84

Część II. Teoria ewolucyjna 87–174

7. Kształtowanie się tradycji

Powstanie teorii ewolucyjnej 89–96
(Rozdział napisany wspólnie z Alexandrą Maryanski)

Pierwszy bioekolog w socjologii – Spencer	90
Analogia bioekologiczna – Durkheim	92
Dobór naturalny – Darwin	94
Podsumowanie	96

8. Dojrzewanie tradycji

Teorie ekologiczne i biologiczne 97–111
(Rozdział napisany wspólnie z Alexandrą Maryanski)

Ekologia miasta	97
Szkoła chicagowska	97
Zapożyczenia z ekologii	98
Ogólny model chicagowskiej szkoły ekologii miasta	99
Genetyka a dobór naturalny	101
Genetyka pojedynczego organizmu	101
Genetyka populacji	101
Kodyfikacja socjobiologii	104
Pierwsi prawdziwi socjobiolodzy	105
Wczesne teorie instynktu	105
Podsumowanie	110

9. Kontynuowanie tradycji I

Teorie ekologiczne 112–137

Makropoziomowa teoria ekologiczna – Hawley	113
Produkcja, transport i komunikacja	113
Środowisko	114
Funkcje i funkcje podstawowe	114
<i>Equilibrium</i> i zmiana	116
Wzrost i ewolucja	118
Teorie ekologii miasta	125

Teorie ekologii organizacji 129

Teoria ekologiczna – Hannan i Freeman 130

Teoria ekologiczna – McPherson 133

Podsumowanie 137

10. Kontynuowanie tradycji II

Nowe teorie ewolucyjne 138–174

(Rozdział napisany wspólnie z Alexandrą Maryanski)

Teorie socjobiologiczne 139

Podejście van den Berghe'a 139

Dobór krewniaczy 139

Wzajemność 141

Przymus 142

Konceptualizacja procesów kulturowych 143

Socjobiologiczne wyjaśnienia zjawisk społecznych 143

Podejście Lopreata 145

Międzygatunkowe porównania form społecznych 150

Podejście Machalka 150

Ograniczenia organiczne 151

Ograniczenia ekologiczne 151

Ograniczenia związane z relacją między kosztem a zyskiem 152

Ograniczenia socjologiczne 152

Teorie stadiów ewolucji 154

Teoria ewolucyjna – Lenscy i Nolan 156

Ewolucyjne podejście do przekształceń społecznych – Sanderson 159

Model „ustrojów biospołeczno-kulturowych” – Freese 162

Powrót do teorii natury ludzkiej 165

Teoria płci kulturowej – Udry 166

Międzygatunkowa analiza porównawcza źródeł uspołecznienia człowieka
– Maryanski 169

Podsumowanie 173

Część III. Teoria konfliktu 175–282

11. Kształtowanie się tradycji

Powstanie teorii konfliktu 177–187

Marks 178

Weber 180

Simmel 184

Rozwój teorii konfliktu 186

12. Dojrzewanie tradycji I

Teoria dialektyczna – Dahrendorf 188–194

Krytyka funkcjonalizmu 188

Założenia dialektyczne	189
Twierdzenia teoretyczne	192
Podsumowanie	194

13. Dojrzewanie tradycji II

Funkcjonalna teoria konfliktu – Coser 195–202

Przyczyny konfliktu	196
Gwałtowność konfliktu	197
Trwanie konfliktu	199
Funkcje konfliktu społecznego	199
Podsumowanie	202

14. Dojrzewanie tradycji III

Syntetyczna teoria konfliktu – Turner 203–210

Procesualny model konfliktu	203
Stadium 3. Wycofanie legitymacji	205
Stadium 4. Początki świadomości interesów obiektywnych	206
Stadium 5. Pobudzenie emocjonalne pokrzywdzonych	206
Stadium 6. Okresowe wybuchy zbiorowe	206
Stadium 7. Zwiększona intensywność	207
Stadium 8. Próby zorganizowania się	207
Stadium 9. Stopień gwałtowności konfliktu	209
Początek ery współczesnej w teorii konfliktu	210

15. Kontynuowanie tradycji I

Teorie neoweberowskie. Podejście analityczne – Collins 211–222

Mikropodstawa organizacji społecznej	211
Socjologia konfliktu	212
Rozmowa i rytuał	213
Poważanie i zachowanie się	215
Kultury klasowe	216
Procesy organizacyjne	217
Państwo i gospodarka	219
Geopolityka	220
Podsumowanie	221

16. Kontynuowanie tradycji II

Teorie konfliktu w socjologii historyczno-porównawczej 223–243

(Rozdział napisany wspólnie z Rebecą S. K. Li)

Mobilizacja mas i upadek państwa	224
Studium źródeł dyktatury i demokracji – Moore	225
Teoria rewolucji agrarnej – Paige	228
Teoria mobilizacji zasobów – Tilly	231

Analiza państwa i rewolucji społecznych – Skocpol	235
Teoria upadku państwa – Goldstone	239
Podsumowanie	242

17. Kontynuowanie tradycji III

Teorie neomarksowskie 244–263

Zwięzły przegląd tez Marksa	244
Neomarksowska analiza klasowa	246
Marksizm analityczny – Wright	247
Klasa społeczna, emancypacja i historia	247
Mikro- a makropoziom analizy klasowej	249
Problem klasy średniej	251
Sprzeczne położenie klasowe	252
Zwielokrotniony wyzysk	253
Wylaniający się schemat	254
Ogólny projekt Marksowski	256
Neomarksowska analiza systemów światowych	257
Wallerstein	258
Imperia światowe i gospodarka światowa	258
Centrum, peryferie i półperyferie	259
Dynamika gospodarki światowej	260
Inne cykliczne dynamiki w gospodarce światowej	261
Sekwencje hegemonii	262
Czy koniec kapitalizmu?	262
Podsumowanie	263

18. Kontynuowanie tradycji IV

Teorie nierówności i stratyfikacji związanych z płcią kulturową 264–282

Wczesna teoria stratyfikacji związanej z płcią kulturową – Collins	265
Teoria stratyfikacji związanej z płcią kulturową – Blumberg	267
Teoria praw płci kulturowej – Chafetz	271
Trwałość stratyfikacji związanej z płcią kulturową	271
Przymus jako podstawa nierówności związanych z płcią kulturową	271
Woluntarystyczne podstawy nierówności związanych z płcią kulturową	273
Zmieniające się systemy nierówności i stratyfikacji związanych z płcią kulturową	274
Zmienne demograficzne	274
Zmienne technologiczne	275
Zmienne ekonomiczne	275
Zmienne polityczne	275
Podsumowanie. Próba syntezy teoretycznej	278
Skutki ekonomii politycznej	278
Podstawowe warunki przyczynowe	279
Mobilizacja zasobów i konflikt a płeć kulturowa	280

Część IV. Teoria wymiany 283–393

19. Kształtowanie się tradycji **Powstanie teorii wymiany** 285–300

Teoria wymiany w ekonomii klasycznej 285

Teoria wymiany w antropologii 287

Frazer 287

Wymiana niematerialna – Malinowski 288

Powstanie strukturalnej teorii wymiany – Mauss 290

Strukturalizm – Lévi-Strauss 291

Behawioryzm psychologiczny a teoria wymiany 294

Tradycja socjologiczna a teoria wymiany 297

Teoria wymiany a konflikt – Marks 298

Simmel 299

Podsumowanie 300

20. Dojrzewanie tradycji I **Podejście behawiorystyczne – Homans** 301–310

Podejście podstawowe 301

Podstawowe zasady wymiany 303

Wykorzystanie podstawowych zasad wymiany do konstruowania wyjaśnienia 305

Od zachowania do makrostruktury 308

21. Dojrzewanie tradycji II **Podejście dialektyczne – Blau** 311–324

Podstawowe zasady wymiany 311

Elementarne systemy wymiany 313

Naciski w kierunku integracji 315

Naciski w kierunku opozycji 317

Systemy wymian a makrostruktura 318

Wartości pośredniczące 319

Instytucjonalizacja 319

Poziomy organizacji społecznej 321

Obraz organizacji społecznej 323

Podsumowanie 324

22. Dojrzewanie tradycji III **Sieciowe ujęcie wymiany – Emerson** 325–334

Strategia podstawowa 325

Podstawowe procesy wymiany 326

Podstawowe twierdzenia o wymianie 327

Struktura, sieci i wymiana 328

Monopol jednostronny 328

Podział pracy	329
Kręgi społeczne	330
Sieci uwarstwione	332
Podsumowanie	333
23. Dojrzewanie tradycji IV	
Modele ekonomiczne i teoria gier w teorii wymiany	335–347
(Rozdział napisany wspólnie z Charlesem H. Powersem)	
Rynki i racjonalni aktorzy	335
Założenia ekonomii neoklasycznej	335
Dyskusja wokół założeń neoklasycznych	338
Teoria gier	340
Dylemat więźnia. Ulubiony przykład w teorii gier	343
Dylemat więźnia a problem równowagi optymalnej w sensie Pareta	345
Podsumowanie	346
24. Kontynuowanie tradycji I	
Teorie racjonalnego wyboru	348–364
Teoria solidarności grupowej – Hechter	349
Podstawowy problem porządku w teorii racjonalnego wyboru	350
Podstawy kontroli społecznej. Zależność, monitorowanie i sankcje	351
Typy grup	352
Wzory kontroli w grupach kompensacyjnych i w grupach obligatoryjnych	356
Synteza teorii	358
Implikacje makrostrukturalne	358
Teoria solidarności grupowej – Coleman	359
Przekazywanie praw do działania	360
Popyt na normy i sankcje	360
Zasady solidarności grupowej. Synteza teorii Hechtera i Colemana	362
Podsumowanie	364
25. Kontynuowanie tradycji II	
Teorie sieci wymian	365–393
Podstawowe idee w podejściu Emersona	365
Program teoretyczny Cook	368
Procesy angażowania się w sieciach	368
Pozycje centralne w sieciach a dystrybucja władzy	369
Równość i sprawiedliwość w sieciach wymian	371
Sieci wymian uogólnionych	373
Program teoretyczny Lawlera	376
Władza a negocjacje	376
Zaangażowanie w sieciach wymian	381
Program teoretyczny Molm	385
Pytanie podstawowe	386
Podstawowe pojęcia	387

Wyjaśnienie teoretyczne	388
Nowe koncepcje teoretyczne	391
Paradoksy wymian odwzajemnianych	392
Podsumowanie	393

Część V. Teoria interakcjonistyczna 395–543

26. Kształtowanie się tradycji Powstanie teorii interakcjonistycznej i fenomenologicznej 397–417

Wczesne amerykańskie intuicje interakcjonistyczne	397
Analiza jaźni – James	397
Analiza jaźni – Cooley	398
Pragmatyzm – Dewey	399
Pragmatyzm, darwinizm i behawioryzm w myśli Meada	400
Synteza myśli Meada	401
Umysł	401
Jaźń	402
Społeczeństwo	403
Konceptualizacja struktury i roli	405
Teoria roli – Park	405
Teoria roli – Moreno	406
Teoria roli – Linton	406
Wczesne intuicje europejskie	407
Analiza interakcji – Simmel	407
Metamorfoza Durkheima	408
Analiza „działania społecznego” – Weber	409
Fenomenologia europejska	410
Husserl	411
Interakcjonizm fenomenologiczny – Schütz	413
Rozwój wczesnych intuicji interakcjonistycznych	416

27. Dojrzewanie tradycji I Kodyfikacja interakcjonizmu symbolicznego 418–434

Punkty zbieżne w interakcjonizmie symbolicznym	419
Posługiwanie się symbolami	419
Komunikacja symboliczna	419
Interakcja i przyjmowanie roli	420
Interakcja, istoty ludzkie i społeczeństwo	420
Obszary niezgody i kontrowersji w interakcjonizmie symbolicznym	421
Natura jednostki	422
Istota interakcji	422
Istota organizacji społecznej	424
Istota metod	425
Rozbieżne założenia dotyczące przyczynowości	425
Rozbieżne stanowiska metodologiczne	427

Istota i możliwości teorii socjologicznej	429
Budowanie teorii – strategia Blumera	429
Budowanie teorii – strategia Kuhna	431

Podsumowanie 431

28. Dojrzewanie tradycji II

Teorie jaźni i tożsamości 435–444

Teoria tożsamości – Stryker	436
Oznaczenia i definicje	436
Tożsamość i hierarchia uwytłumień	437
Zaangażowanie a jaźń	437
Twierdzenia podstawowe	437
Teoria tożsamości – McCall i Simmons	439
Tożsamość roli i poparcie dla roli	439
Mechanizmy podtrzymywania poparcia dla roli	440
Hierarchia ważności	441
Podstawowa dynamika wymian	442
Podsumowanie	443

29. Dojrzewanie tradycji III

Teorie roli. Podejście syntetyczne – Turner 445–455

Proces tworzenia roli	446
„Potoczna norma spójności”	447
Tymczasowy charakter interakcji	447
Proces potwierdzania roli	448
Koncepcja samego siebie a rola	448
Strategia budowania teorii roli	449
Powstanie i charakter ról	450
Rola jako układ interakcyjny	450
Rola w odniesieniu do aktora	451
Rola w układzie organizacyjnym	451
Rola w układzie społecznym	452
Rola a osoba	452
Podsumowanie. Formułowanie praw wyjaśniających	453
Funkcjonalność	454
Żywotność	454
Reprezentacja	454

30. Dojrzewanie tradycji IV

Podejście dramaturgiczne – Goffman 456–479

Metafora dramaturgiczna	458
Teatr życia codziennego	459
Interakcja zogniskowana	462
Spotkania	462
Rytuał	464
Role	466

Jaźń	467
Rozmowa	468
Zakłócenia i praktyki naprawcze w interakcji zogniskowanej	471
Interakcja niezogniskowana	472
Ramy i organizacja doświadczenia	475
Czym jest rama?	475
Ramy pierwotne	476
Klucze i przykładanie kluczy	476
Fabrykacje	477
Złożoność doświadczenia	477
Podsumowanie	479

31. Dojrzewanie tradycji V Wyzwanie etnometodologii 480–494

Źródła etnometodologii	481
Interakcjonizm Blumera a etnometodologia	481
Analiza dramaturgiczna Goffmana a etnometodologia	482
Analiza fenomenologiczna Schütz a etnometodologia	483
Istota etnometodologii	483
Metafizyka czy metodologia?	483
Pojęcia i zasady etnometodologii	485
Działanie refleksyjne a interakcja	485
Indeksykalność znaczenia	486
Kilka podstawowych metod interakcyjnych	487
Poszukiwanie normalnej formy	487
Tworzenie przekładalności perspektyw	487
Stosowanie zasady <i>et cetera</i>	487
Odmiany podejścia etnometodologicznego	488
Pionierskie poszukiwania – Garfinkel	488
Analiza lingwistyczna – Sacks	490
Podejście poznawcze – Cicourel	491
Podejście sytuacyjne – Zimmerman, Pollner i Wieder	492
Podsumowanie	493

32. Kontynuowanie tradycji I Teorie emocji w interakcji społecznej 495–526

Dramaturgiczna teoria emocji – Hochschild	495
Interakcjonistyczne teorie emocji	497
Teoria przyjmowania roli i kontroli społecznej – Shott	497
Teoria kontrolowania afektów – Heise	499
Tożsamościowa teoria emocji – Stryker	503
Teorie emocji oparte na pojęciach statusu i władzy	504
Teoria rytuałów interakcyjnych – Collins	504
Model statusu i władzy – Kemper	507
Afekt w teoriach stanów oczekiwań – Ridgeway i Berger	510
Teoria Ridgeway	511
Teoria oczekiwań afektywnych – Berger	513

Sieciowe teorie emocji 513

Teoria solidarności grupowej – Markovsky i Lawler 514

Teoria emocji i zaangażowania – Lawler 515

Ewolutionistyczno-interakcjonistyczne teorie emocji 516

Teoria maksymalizacji afektu – Hammond 516

Teoria ewolucyjna – Turner 519

Mobilizacja energii 520

Harmonizowanie reakcji 521

Nakładanie sankcji 521

Posługiwanie się kodami moralnymi 521

Nadawanie wartości i wymiana 521

Podjmowanie decyzji 521

Psychoanalityczno-interakcjonistyczne teorie emocji 522

Psychoanalityczna teoria emocji – Scheff 522

Teoria psychoanalityczna – Turner 523

Podsumowanie 525

33. Kontynuowanie tradycji II

Teoria stanów oczekiwań 527–543

(Rozdział napisany wspólnie z Davidem G. Wagnerem)

Idee podstawowe 528

Zastosowanie idei podstawowych 529

Władza i prestiż 529

Charakterystyki statusu 531

Sytuacje, w których występuje wiele charakterystyk statusu 533

Sprawiedliwość dystrybucyjna 534

Źródła ocen samego siebie 536

Powstawanie oczekiwań w odniesieniu do nagród 537

Ewolucja oczekiwań związanych ze statusem 538

Wyznaczniki statusu a oczekiwania i zachowanie 539

Legitymizacja hierarchii władzy i prestiżu 540

Podsumowanie. Procesy organizowania stanów oczekiwań 541

Część VI. Teoria strukturalistyczna 545–627

34. Kształtowanie się tradycji

Powstanie teorii strukturalistycznej 547–556

Elementy strukturalne w teoriach Marksa 547

Funkcjonalizm Durkheima a kształtowanie się socjologii strukturalnej 549

Strukturalizm formalny – Simmel 552

Interakcjonizm a mikrostrukturalizm 554

Strukturalizm behawiorystyczny – Mead 554

Strukturalizm fenomenologiczny – Schütz 555

Początki różnicowania się podejść strukturalnych
i strukturalistycznych 556

35. Dojrzewanie tradycji **Odmiany teorii strukturalnej – francuska, brytyjska i amerykańska 557–570**

Francuska tradycja strukturalna – Lévi-Strauss 557

Brytyjska tradycja strukturalna 561

Amerykańska tradycja strukturalna w psychologii społecznej 563

Techniki socjometryczne – Moreno 564

Badania nad komunikacją w grupach – Bavelas i Leavitt 566

Początki podejścia *Gestalt* i ujęć skupionych wokół pojęcia równowagi – Heider,
Newcomb, Cartwright i Harary 567

Podsumowanie 570

36. Kontynuowanie tradycji I **Teoria strukturacji – Giddens 571–584**

Krytyka „naukowej” teorii społecznej 571

„Teoria strukturacji” 572

Rekonceptualizacja struktury i systemu społecznego 573

Rekonceptualizacja instytucji 576

Zasady, układy i właściwości strukturalne 577

Sprzeczność strukturalna 578

Podmioty działania, działanie podmiotowe i działanie 579

Rutynizacja i regionalizacja interakcji 581

Rutyna 581

Regionalizacja 583

Podsumowanie 584

37. Kontynuowanie tradycji II **Teorie kulturowe 585–603** (Rozdział napisany wspólnie ze Stephanem Fuchsem)

Analiza kulturowa – Wuthnow 586

Struktura kulturowa, rytuał i kontekst instytucjonalny 587

Porządek moralny 588

Struktura kodów moralnych 588

Istota rytuału 589

Kontekst instytucjonalny 590

Ideologia 590

Dynamika porządku moralnego 591

Strukturalizm konstruktywistyczny – Bourdieu 593

Krytyka istniejących teorii 594

Krytyka strukturalizmu 594

Krytyka interakcjonizmu i fenomenologii 595

Krytyka utylitaryzmu 595

Kulturowa teoria konfliktu 597

Klasy i kapitał 597

Kultury klasowe a habitus 601

Podsumowanie 603

38. Kontynuowanie tradycji III

Analiza sieciowa 604–614

(Rozdział napisany wspólnie z Alexandrą Maryanski)

Podstawowe pojęcia teoretyczne analizy sieciowej 605

Punkty i węzły 605

Ogniwa, powiązania i połączenia 605

Wzory i konfiguracje powiązań 607

Liczba powiązań 607

Ukierunkowanie 607

Odwzajemnianie powiązań 607

Przechodniość powiązań 608

Gęstość powiązań 608

Siła powiązań 609

Pomosty 610

Pośredniczenie 610

Centralność 611

Równoważność 612

Podsumowanie 613

39. Kontynuowanie tradycji IV

Teoria makrostrukturalna – Blau 615–627

Koncepcja makrostruktury 615

Formalna teoria makrostruktury 617

Strategia teoretyczna 617

Podstawowe założenia i teorematy 619

Podstawowe założenia 620

Podstawowe teorematy 621

Wykorzystanie teorematów do wyjaśniania zdarzeń empirycznych 625

Czynniki egzogeniczne a teoria makrostruktury 626

Podsumowanie 627

Część VII. Teoria krytyczna 629–715

40. Kształtowanie się tradycji

Powstanie krytycznej analizy nowoczesności 631–638

Wątki krytyczne w myśli Marksa 632

Podstawowy dylemat wczesnej teorii krytycznej. Pesymizm Webera 634

Ukryty atak Simmla na projekt emancypacyjny Marksa 635

Teoria krytyczna, wyzwolenie a postmodernizm 637

41. Dojrzewanie tradycji

Szkoła frankfurcka i zwrot kulturowy 639–646

Szkoła frankfurcka 640

Lukács 641

Horkheimer i Adorno	642
Zwrot heglowski w teorii krytycznej	644
Teoria hegemonii ideologicznej – Gramsci	644
Strukturalizm – Althusser	645
Podsumowanie	646
42. Kontynuowanie tradycji I	
Szkoła frankfurcka – projekt Habermasa	647–664
Analiza „sfery publicznej”	648
Krytyka nauki	649
Kryzys uprawomocnienia w społeczeństwie	651
Wczesne analizy mowy i interakcji	653
Rekonceptualizacja ewolucji społecznej	655
Teoria działania komunikacyjnego	657
Projekt ogólny	658
Rekonceptualizacja działania i racjonalności	659
Świat przeżywany a procesy systemowe społeczeństwa	661
Dynamika ewolucyjna a kryzysy społeczeństwa	662
Cel teorii krytycznej	664
43. Kontynuowanie tradycji II	
Feministyczna krytyka teorii socjologicznej.	
Płeć kulturowa, polityka i patriarchy	665–691
(Rozdział napisany wspólnie z Patricią R. Turner)	
Reprezentacja i konstrukcja płci kulturowej	667
Pierwsze wyzwania wobec nauk społecznych	667
Socjologia dla kobiet. Feministyczne metodologie i epistemologie oraz „sztandarowe” teorie feministyczne	670
Krytyka krytyki. Wyzwania feministycznej teorii krytycznej	679
Krytyka feministyczna a rekonceptualizacja teorii socjologicznej	680
Funkcjonalizm Parsonsa	681
Teoria racjonalnego wyboru	683
Teoria marksistowska	685
Teorie postmodernistyczne	688
44. Kontynuowanie tradycji III	
Teorie postmodernistyczne	692–715
(Rozdział napisany wspólnie z Kennethem Allanem)	
Postmodernistyczna krytyka nauki	692
Lyotard	694
Rorty	695
Przykładowe opracowania i rozszerzenia w socjologii	696
<i>Spółczesność jako tekst</i> – Brown	696
Nacisk na retorykę – Lemert	697
Krytyka przeprowadzona przez Gottdienera i Seidmana	698

Postmodernizm ekonomiczny **699**

Jameson **700**

Harvey **702**

Lash i Urry **704**

Postmodernizm kulturowy **706**

Baudrillard **707**

Inne przykłady postmodernizmu kulturowego **709**

Gergen **709**

Denzin i Kellner **710**

Gottdiener **711**

Luckmann **711**

Bauman **712**

Podsumowanie **714**

Indeks osób 716–727

Spis tabel 728–730

Spis diagramów 731–733